

Svar på høring om omgjøring av utdanningsprogram for medier og kommunikasjon.

Vi vil peke på viktigheten av å ta vare på de positive kvalitetene i dagens Medier og kommunikasjons-løp og viser her til innstillingen om Medier og kommunikasjon i St.meld 20. I innstillingen «*peker flertallet* i komiteen på at dagens medier og kommunikasjon som et yrkesfaglig utdanningsprogram har en rekke positive kvaliteter. Praksisretting av fellesfag, stor grad av tverrfaglig prosjektarbeid og fokus på entreprenørskap utdanner kandidater som er etterspurt av mediebransjen. *Flertallet* vil derfor understreke viktigheten av at disse kvalitetene blir ivaretatt i et fremtidig studieforberedende program.» (Innst. 432 S).

Disse kvalitetene henger i stor grad sammen med at Medier og kommunikasjon har vært en hybrid i det norske utdanningssystemet der en har kombinert yrkesfaglige og studieforberedende utdanningskvaliteter (Erstad & Gilje 2008, Amdam & Moltudal 2013). Dette er kvaliteter Mediepedagogene mener må videreføres i et nytt studieforberedende MK-løp av følgende grunner:

De yrkesfaglige elementene, som problembasert og prosjektbasert læring, autentisk, praktisk læring i tett samarbeid med yrkesfeltet, dybdelæring i mindre grupper og team, og eksamensordninger som åpner for tverrfaglighet og praktiske tilnærminger har i stor grad bidratt til at utdanningen har kvaliteter i tråd med hvordan en ser for seg framtidens læringsliv innen forskning på 21st century skills (Binkley et al 2012, Dede 2010, Kereluik et al 2013, Voogt & Roblin 2012).

Samtidig har de studieforberedende elementene, som fokus på kritisk refleksjon og bevisstgjøring rundt teoretiske, etiske og estetiske problemstillinger bidratt til det utdanningsforskningen mener er 'best practice' innen medieutdanning, nemlig en kombinasjon av læring om medier og med medier, og dermed refleksjon gjennom produksjon (Buckingham 2007, Erstad 2010, Tufte 2007).

Pågående forskning på MK viser at MK-lærerne opererer innenfor en alternativ skolekultur. Måten undervisningen er organisert på – ofte periodisert med tverrfaglig prosjektarbeid – er ulik andre skolefag (Ingulfsen 2014, Amdam & Moltudal 2013, Amdam 2014). Produksjonskulturen på MK innebærer at elevene arbeider integrert med kritisk analyse og praktisk produksjon. Både fellesfagslærere og mediefagslærere opplever at resultatet av arbeidsmåtene og det faglige fokuset er at MK-elevene er bedre på samarbeid, mer kritisk reflekterende, mer kreative og med høyere digital kompetanse enn elever i studiespesialiserende løp (Amdam 2014). Dette er kvaliteter også Ludvigsen-utvalget, som skal se på hvilke kompetanser elever trenger å få i framtidens skole, har trukket fram som viktige framtidskompetanser i sin delutredning (Ludvigsen 2014).

Bekymringen rundt og behovet for å trekke fram disse kvalitetene for det videre studieløpet er todelt. For det første viser evalueringen av Kunnskapsløftet at tendensen i studieforberedende løp i videregående skole går i retning mindre tverrfaglighet, mindre prosjektarbeid og mindre lærersamarbeid (Nordenbo 2013). MK skal altså inn i en utdanningstradisjon der fagets positive kvaliteter ikke nødvendigvis blir verdsatt.

For det andre ser vi med bekymring på en utvanning av det mediefaglige fokuset i yrkesutdanningen ved at de mediefaglige lærefagene er foreslått plassert under utdanningsprogrammet Design og håndverk. Mediebransjen krever at alle, inkludert elever som tar fagbrev, har en allmenndannende mediekompetansen. Vi er derfor bekymret for fagopplæringens kår og framtidsmuligheter i moderne mediebedrifter. Vi erfarer at i mange mediebedrifter er arbeidsgiverne skeptiske til å påta seg opplæringsansvaret for lærlinger etter en tradisjonell yrkesfaglig modell. Derimot er de langt mer åpne for å ta inn praksiselever dersom skolene tar opplæringsansvaret, slik flere MK-skoler har praktisert det til nå innenfor en hybrid modell (f.eks. Hamar). Igjen støtter vi flertallet i innstillingen til St.m. 20 (Innst. 432 S): «*Flertallet* har merket seg at det er bekymring knyttet til plasseringen av de eksisterende lærefagene, og frykter at en plassering av disse i eksisterende struktur for yrkesfaglige utdanningsprogram vil svekke lærefagene.»

På dette grunnlaget støtter vi i Mediepedagogene en versjon av modell 2 i høringsutkastet der en i størst mulig grad kombinerer teori og yrkesnær praktisk produksjon og der lærefagene fortsatt tilhører et mediefaglig program. For å få til dette på en måte som tar vare på de positive kvalitetene i det felles utdanningsprogrammet, foreslår vi for det første å fjerne andre fremmedspråk for å få nok programfagstimer innenfor et studieforberedende løp, og for det andre at en ser på andre måter å organisere læretid på innen et yrkesfaglig løp. Slik støtter vi komitéflertallets kommentar i innstillingen til St.m. 20 (Innst. 432 S): «*Flertallet* peker på at meldingen foreslår at det vurderes å etablere overganger fra studieforberedende utdanningsprogram til yrkesfag, og er svært positive til dette forslaget. *Flertallet* vil peke på at dette kan være en løsning for å ivareta lærefagene i medier og kommunikasjon. Dette er en løsning som vil kunne kreve etablering av en ny struktur.»

1. Er det hensiktsmessig å følge fag- og timefordelingen til de øvrige studieforberedende utdanningsprogrammene i fellesfag, tilsvarende idrettsfag og musikk, dans og drama?

Vi er **DELVIS ENIGE** i å følge fellesfagenes fag- og timefordeling til øvrige studieforberedende utdanningsprogram. Vi viser til høringssvar fra Oslo Skolene, Nordal Grieg VGS og FRMK og peker på viktigheten av å ha så mye programfag som mulig. Som en løsning på dette anbefaler vi at 2 fremmedspråk er valgfritt eller at kravet til 2 fremmedspråk faller bort. Engelsk er mer enn adekvat i våre fag og den mediefaglige opplæringen inneholder mange engelske kilder og litteratur.

2. Er det hensiktsmessig å følge fag- og timefordelingen til de øvrige studieforberedende utdanningsprogrammene i programfag tilsvarende idrettsfag og musikk, dans og drama?

Vi er **DELVIS ENIG** i dette og viser til fleksibel fag- og timefordeling og svar på punkt 1.

3. Er det hensiktsmessig med to felles programfag (medier og kommunikasjon og medieuttrykk)?

Vi er **DELVIS ENIGE** i dette og ser dette i sammenheng med strukturens fag- og timefordeling. For å ivareta den praktiske delen av fagene må det legges opp til tverrfaglighet der det er mulig. Med to felles programfag kan man få til dette og samtidig sikre et relativt høyt minimumsantall timer ved de skolene som har ett programfag på ett år dvs. 140 timer. Vi ønsker samtidig å fremheve dagens tverrfaglige, praktiske eksamen som en eksamensform som må følge faget inn i et studieforberedende løp.

4. Er medier og kommunikasjon og medieuttrykk dekkende navn på felles programfag?

DELVIS ENIG I hørings forslaget 3.1.3 står det om medier og kommunikasjon"(...) ved bruk av ulike teknikker." Og om medieuttrykk"(...) vil det estetiske og tekniske vektlegges i arbeid med medieproduksjon." Vi tolker dette som et uttrykk for å holde begge fagene praktiske gjennom praktiske kompetansemål. Vi ser derfor ikke at tittelen på faget spiller en stor rolle så lenge den praktiske delen av mediefaget er i varetall i begge fag.

5. Er det hensiktsmessig med fire valgfrie programfag?

Vi er **HELT ENIGE**. Vi viser til høringssvaret til FRMK og ser dette som et godt utgangspunkt for videre arbeid. Det er også viktig å understreke at disse fagene også skal styrke elevenes kompetanse med tanke på "21st century skills". De skal være fremtidsrettet og derfor ikke teknisk spesifikke, dette for å sørge for lang levetid på fagene. De må være robuste og dekke et framtidsscenario som er ukjent.

6. Vi ber om innspill til innhold og navn på valgfrie programfag?

LEGG TIL KOMMENTAR

Av de høringsforslagene vi har lest ser vi at ønskene og behovene er mange og ulike. Dette spenner bredt og favner alt fra spill- og applikasjonsutvikling til tradisjonelle fag som journalistikk og fotografi. Vi mener at fagene bør dekke mye av dette og at sekkebetegnelser i fagtitlene og vide kompetansemål derfor er hensiktsmessig for ivareta det brede faglige spekteret som finnes i vår bransje og på skolene. Fag som prosjektfag og entreprenørskap kan også være hensiktsmessig for å gi elevene mulighet til faglig fordypning, spissing og mulighet til å drifte sitt eget prosjekt.

6. HØRINGSSPØRSMÅL DEL 2

Spørsmål til modell 1 for elever som ønsker svennebrev eller yrkeskompetanse (ivareta yrkesfagene i MK i design og håndverk). Se avsnitt 3.1.4.

7. Blir yrkesfagene i medier og kommunikasjon (fotograf, mediedesigner og mediegrafiker) ivaretatt dersom de legges til utdanningsprogram for design- og håndverk?

Vi viser til at flertallet av høringssvarene signaliserer bekymring knyttet til denne modellen. Vi ønsker spesielt å peke på høringssvaret fra FRMK som peker på problemer knyttet til revidering av DH. Dette er et studieløp med svært mange lærefag allerede og så lenge det ikke foreligger en mer konkret skisse til hvordan man ser for seg DHMK er det vanskelig å støtte denne modellen. Vi frykter at fagets egenart kan forsvinne og dersom denne modellen blir aktuell må denne prosessen vente til etter DHYF er revidert. Vi viser til følgende avsnitt i ST20: "*Flertallet vil imidlertid understreke at lærefagenes plassering må sees i sammenheng med den helhetlige gjennomgangen av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, og at denne endringen tidligst kan tre i kraft i 2015. Flertallet ber Kunnskapsdepartementet i dialog med partene i arbeidslivet å finne en hensiktsmessig løsning hvor lærefagene blir ivaretatt og hvor det også etableres nye lærefag i medier og kommunikasjon.*"

HELT UENIG

8. Er det hensiktsmessig å opprette et felles Vg2 for elever/læringer som skal fortsette på Vg3 interiør, profileringsfaget, utstillingsdesign, mediegrafiker, fotograf eller mediedesign?

DELVIS UENIG

Viser til svar på spørsmål 7 der vi ønsker å avvente revidering av DH før man kan stilling til dette spørsmålet. Allikevel vil vi peke på problemer med følgende scenarier ved de foreslåtte modellene:

- Felles VG2: For stor faglig vifte. For stort fagområde for få lærere.
- Delt VG2: Fag DH eller MK forsvinner grunnet lav innsøking.

Av dette konkluderer vi med at det bør utredes andre lærlingeordninger som er mer tilpasset mediefaget, enn det man tradisjonelt bruker innen yrkesfag.

7. HØRINGSSPØRSMÅL DEL 3

Spørsmål til modell 2 for elever som ønsker svennebrev eller yrkeskompetanse (ivareta yrkesfagene i MK innenfor en felles struktur).
Se avsnitt: 3.2.1 og 3.2.3.

9. Blir yrkesfagene i medier og kommunikasjon (fotograf, mediedesigner og mediegrafiker) ivaretatt dersom de legges til studieforberevende utdanningsprogram med felles Vg1 for alle elevene på medier og kommunikasjon?

HELT ENIG Ett felles fagmiljø vil styrke faget både som studieforberevende og kryssløp yrkesfag som er foreslått i modell 2. Allikevel vil vi understreke viktigheten av at ett hvert fylke eller en hver skole får større råderett over inntaksprosessen og kravene. Viser til fylkeskommunenes rett til å vurdere inntil 50% av søkermassen på grunnlag av dokumenterte ferdigheter eller inntaksprøve (ref. vilbli.no) Dette for å kunne sikre inntak av elever som ønsker å gå YF Vg2. Disse vil i noen tilfeller ha for lavt snitt for å tilfredsstille kravet for inntak på SF sett at elevmassen ligner på den man har i dag. Dersom dette ikke ivaretas ser vi at flere fylkesnettverk er skeptisk til balansen mellom SF- og YF-elever og man frykter at tilbudet forsvinner grunnet svak rekruttering.

10. Er den foreslåtte fag- og timefordelingen for elever som velger det yrkesfaglige løpet i modell 2 hensiktsmessig?

DELVIS ENIG Hvis man antar at skolene velger ett løp der man kun har ett felles programfag på vg1 vil dette året bli veldig teoritungt og YF kan ende opp med flere timer i fellesfag enn de har behov for.

11. Har dere andre merknader og/eller innspill til høringsnotatet?

LEGG TIL KOMMENTAR

Det er uhyre viktig for mediefagets egenart og fremtid at fagene holdes praktiske og at de åpner for tverrfaglighet i størst mulig grad. Uansett hvilket løp elevene går må de være rustet for et yrkesliv eller videre utdanning som krever å se ting i et større perspektiv. Se innledende kommentar.

Kilder:

Amdam, S. (2014). "Discourses on media production in school. Tensions in teachers' interpretative repertoires on student participation and educational goals". In Erstad, Kumpulainen, Mäkitalo, Schrøder, Pruulmann-Vengerfeldt & Jóhannsdóttir (2014). *Learning across contexts*. Sense (forthcoming)

Amdam, S., & Moltudal, S. (2013). *Digital production culture as mission impossible in school? - Being the pattern breaker and fitting in*. Paper presented at the NordMedia 2013 Defending Democracy, Oslo.

Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). Defining twenty-first century skills. In Griffin, McGaw & Care, (2012) *Assessment and teaching of 21st century skills* (pp. 17-66). Springer Netherlands.

Buckingham, D. (2007). Media education goes digital: an introduction. *Learning, media and Technology*, 32(2), 111-119.

Dede, C. (2010). Comparing Frameworks for 21st Century Skills. In J. Bellanca & R. Brandt, Eds, *21st Century Skills*, pp. 51-76. Bloomington, IN: Solution Tree Press.

Erstad, O. (2010). Media literacy and education: the past, present and future *Media literacy education: Nordic perspectives* (pp. S. 15-27). Göteborg: NORDICOM.

Erstad, O., & Gilje, Ø. (2008). Regaining impact. Media education and media literacy in a Norwegian Context. *Nordicom review: Nordic research on media & communication*, 29(2), 219-230.

Ingulfsen, L. (2014). Literacy-praksiser på tvers av kontekster. *En studie av MK-elevs medieproduksjon i tverrfaglige prosjekter*. Masteroppgave ved Institutt for Pedagogikk, UV. Universitetet i Oslo.

Innst. 432 S (2012–2013). *Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Stortingsmelding 20 På rett vei – kvalitet og mangfold i fellesskolen*.

Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., & Terry, L. (2013). What Knowledge Is of Most Worth: Teacher Knowledge for 21st Century Learning. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 29 (4).

Ludvigsen, S. (2014). *Elevenes læring i fremtidens skole: et kunnskapsgrunnlag : utredning fra et utvalg oppnevnt ved kongelig resolusjon 21. juni 2013 : avgitt til Kunnskapsdepartementet 3. september 2014* Norges offentlige utredninger (tidsskrift : online), Vol. NOU 2014:7.

Nordenbo, S.E.. (2013). Kunnskapsløftet som reformprosess - en forskningssyntese. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 97(06), 388-407.

Tufte, B. (2007). *TV på tavlen: På ny*: CVU.

Vilbli.no <http://www.vilbli.no/?Side=Artikkel&Artikkel=019592&Fylke=>

Voogt, J., & Roblin, N. P. (2012). A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences: Implications for national curriculum policies. *Journal of Curriculum Studies*, 44(3), 299-321.

Mediepedagogene

Kyrre Brekke Haakaas
Synnøve Amdam
Kari Jørgensen
Hans Petter Overvoll

Mai Gythfeldt
Elisabeth Aase
Marit Bakken
Bente Aasheim